

XVIII

Душа безсмертна! Жить віковічно їй!

Жорстока думка, дика фантазія,

Лойоли гідна й Торквемади!

Серце холоне і тьмиться розум.

Носити вічно в серці лице твоє,

І знать, що з другим зв'язана вічно ти,

І бачить з ним тебе й томитись –

Ох, навіть рай мені пеклом стане!

Творця хвалити? За що хвалить його?

Що в моїм серці сей розпалив огонь

І в насміх призначив розлуку?

Рай показав і затріснув браму!

Та пану богу я не хочу блюзнить,

Бо пощо вірних щирі чуття дразнить?

Мов актор той, мечем махати

На паперовії страхопуди?

Я не романтик. Міфологічний дим

Давно розвіявсь із голови мені;

Мене не тішать ані страшать

Привиди давньої віри млисті.

Бо що ж є Дух той? Сам чоловік його

Сздав з нічого, в кожній порі й землі

Дає йому свою подобу,

Сам собі пана й тирана творить.

Одно лиш вічне без початку й кінця,

Живе і сильне, – се є матерія:

Один атом її тривкіший,

Ніж всі боги, всі Астарти й Ягве.

Безмірне море, що заповня простір,

А в тому морі вир повстає сям-там –
Се планетарная система, –
Вир той бурлить, і клекоче, й б'ється.
В тім вирі хвилі – сонце, планети є,
В них міліарди бомблів дрібних кишать,
А в кождім бомблі щось там мріє,
Мініться, піниться, пок не присне.
Се наші мрії, се наша свідомість,
Дрібненький бомблик в вирі матерії.
Та бомблі згинуть, вир утихне,
Щоб закрутиться знов десь-інде.
Безцільно, вічно круговорот отсей
Іде і йтиме; сонця, планет ряди
І інфузорії дрібненькі,
Всьому однакова тут дорога.
Лише маленькі бомблики людські,
Що в них частинка виру відбилася,
Міркують, мучаться, бажають
Вічності море вмістити в собі.
І уявляють вічність на образ свій,
Дають свій вигляд, власну подобу їй,
А там лякаються, мов діти,
Мар, що породила їх уява.
Я не дитина, я не лякаюсь мар,
Неначе в'язень з дому тортур і кар,
Душа моя на волю рветься
В мамі матерії лоні вснути.
Бажає бомблик приснути радісно,
Згасить болючу іскорку – свідомість,
З людства свого ні пилінки

В вічність не хоче нести з собою.